

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošljajo uredništvu „Mira“ v Celovec, Pavličeva nlica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

MIR

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvo „Mira“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat.

Glasiilo koroških Slovencev

Leto XXVIII.

V Celovcu, 5. rožnika 1909.

Štev. 26.

Celjska zveza po ovinkih.

Hudo je celjski zvezi, da smo koroški Slovenci sklenili, otresti se enkrat celjske zveze, ki je pomagala prevaljskemu županu spraviti slovensko posojilnico v nemškutarske roke. Ker se kaj takega ne da tako lahko utajiti, skuša celjska zveza odvracati javno pozornost od te zadeve na drugo — politično polje, menea morda, da smo koroški politiki tako kratkovidni kakor celjski. „Narodni Dnevnik“ je prinesel 1. pismo o koroških Slovencih, ki bi ga kazalo kar celega ponatisniti, da bi koroški Slovenci spoznali svoje rešitelje po pravem perju, če ne bi bil tako silno dolg in brezmiseln. Zato povzamemo le nekatere cvetke prebujne domišljije člankarja, ki je „prišel po opravkih tudi v Prevalje“. Ze iz takega-le poročila sklepamo, da mora biti člankar zelo slab, res nepremišljen politik! Mi pa trdimo, da je tudi precej zmeden in neveden politik. Pravi, da smo zadnja leta Slovenci, ki se zbiramo okrog „Mira“, oziroma v „Katoliškem političnem in gospodarskem društvu za koroške Slovence“, poročali o obupnem položaju koroškega slovenstva in jokali: „Umirajoči vas pozdravljajo“. Kdor zasleduje našo politiko in čita naš „Mir“, je moral zapaziti ravno nasprotno, da se ravno „zadnja leta“ „Mir“ nikdar ni podal na pot brezplodne javkajoče politike, ampak je dajal ljudstvu le pogum, in priznanj imamo dovolj, da je ravno v tem oziru zavela zadnja leta v našem listu sveža sapa! Pač pa list, oziroma politično društvo, ni mamilo Slovencev in jim prikrivalo resničnega položaja, kakor je delal „N. D.“, ki je za časa volilne borbe imel pred volitvijo vse kmetske kandidate narodne stranke v žepu, pri volitvah pa je z vsemi propadel. Dalje piše: „Mir“ ni klical v boj za slovensko narodno stvar. — Kdo se ne bi nasmehnil ob taki-le smešni trditvi! Morda ga ni lista, ki bi ob volitvah več in bolj odločno pisal proti nemškim nacionalcem, kakor ravno „Mir“.

Pravi tudi, da je „Mir“ naštel deset slovenskih in nemških krščansko-socialnih kmečkih kandidatov, pa tako, da nisi vedel, kateri je Slovenec, kateri Nemec. Verjamemo, da tak-le po-

potnik, kakor je člankar „N. D.“, ne ve niti tega, kar ve vsak koroški Slovenec. Ker naši volilni okrajji obsegajo Slovence in Nemce in ker smo bili tako prisiljeni, voliti nemške krščanske socialce in oni naše kandidate, če sploh hočemo kaj doseči, ne pa z ljudstvom se samo igrati, potem imamo tudi dovolj politične poštenosti, da tega ne skrivamo, kakor je lastnost celjske zveze. Če smo imeli tudi nemške lepake, nam je narekovala to politična modrost, ker v krajih, kakor so Prevalje s svojo nemško šestrazrednico, ne znajo vsi Slovenci brati slovenski. Mi tako „slabo pospešujemo narodni razvoj“, da se je v prav vodilnih krogih izprožila celo misel, začeti izdajati za obmejne Slovence celo nemško tiskan list, ker v takih krajih Slovenci po večini ne znajo brati slovenski. Nas zanima posebno to, da člankar brani Pristova, čeravno ve, da je bil Pristov nemško-nacionalen kandidat. To pove mnogo! Hudo se jezi nad narodno delavnimi mlajšimi duhovniki.

V zabavo vrlim našim čitateljem ponatisnemo sledeči odstavek brez vsakega pristavka, ki bi bil popolnoma odveč: „Dejstvo je, da je mlajša duhovniška generacija na Koroškem ravno tako zagrizeno klerikalna, kakor ona na Kranjskem ali Štajerskem. Imamo še nekaj starih in starejših duhovnikov na Koroškem, ki se z mladimi ne strinjajo, toda ti značajni možje so že v manjšini. Nekako takrat, ko je prišel na Koroško dr. Brejca, ta v slovenski (!) koroški politiki skrajno nesimpatična (!) prikazen, se je pričel preobrat in danes smo na tem, da je mlajši koroški duhovščini klerikalizem namen, narodnost pa ji je le še sredstvo (!)“. Kot dokaze slovenskega klerikalizma koroškega navaja „Mir“, „Katol. politično in gospodarsko društvo“, najzagrizenejši kranjski klerikalci so agitirali pod zaščito koroških slovenskih voditeljev po Koroškem itd. Pozabil je le še povedati, da je bilo naše politično društvo tudi že prej strahovito „klerikalno“, ko so sedeli v njegovem odboru še starejši duhovniki in le par kmetov in je imelo tudi prej ime „katoliško“, popolnoma je prezrl, da je bil zlasti rajni Andrej Einspieler strahovit klerikalec, ker je imel isti program kakor ga ima sedanje politično društvo in da se je tudi poslu-

ževal „najprimernejših sredstev za popolno uničenje koroškega slovenstva.“

Zato pa bo skrajna potreba, da bo začel člankar uganjati čisto novo politiko na Koroškem, s katero bo pridobil koroške nemškutarje. Saj piše o teh: „Te ljudi pa se da pridobiti, in sicer s pomočjo slovenske napredne polit. organizacije.“ Začeti je seveda treba s tem to organizacijo, da se izroče posojilnice nemškutarjem in se otresejo klerikalizma. Začetek je torej že storjen v Prevaljah. Le tako naprej, in v 20 letih res na Koroškem ne bo nobenega „klerikalnega Slovenca“ več, izvzemši morda kakega duhovnika iz „sedanje mlajše generacije“ in Nemcem in „Narodnemu Dnevniku“ tako nesimpatičnega politika dr. Brejca, ki bo tedaj voditelj brez ljudi, ker vsi napredni Slovenci bodo šli za dr. Metnicem, kakor Pristov, ki je v očeh celjske zveze najboljši narodnjak, seveda le še tako dolgo, dokler bo pustil svojo posojilnico pri celjski zvezi. Z drugimi besedami: Živeli koroški nemškutarji, pereant Slovenci! Izginejo naj na povelje „N. D.“ v prvi vrsti tisti „oficielni zastopniki slovenskega Krotana iz mlajše duhovniške generacije“, ki so po zimi dva meseca organizirali Slovence za volitve, v najhujšem snegu, ki jih je večkrat zapadel in so ga gazili do prs, ki so morali v volilnem boju za „klerikalne Slovence“ prenočevati za pečjo na slami kakor berači, ki je prežala na nje nemškutarja in nemški nacionalci, ki so jih ometali z blatom zato, ker so „slovenski hujskači z dr. Brejcem vred“ in ker so žrtvovali za slovenstvo zdravje in vse, kar so imeli. In koroški nemškutarji bodo rešeni! Živeli narodni radikalci in celjska zveza!

Občni zbor „S. R. S. Z.“ v Št. Jakobu v Rožu.

Do 500 udeležencev smo šteli na binkoštni pondeljek na občnem zboru „Slovenske Krščansko-socialne Zveze“. Izmed izvenkoroških udeležencev navajamo le nekatere gospode: S Kranjskega poslanca dr. Krek, Piber in dr. Pogač-

Podlistek.

Ob akacijah.

Idila. — Domen Otilijev. — (Dalje.)

Sedla sta za mizo in Peter je povedal: „Znano vam je, gospod župnik, da so vojaške vaje že blizu. Kakšnega pomena so zame, mi ni treba omenjati. Prvikrat sem šel, a takrat je bil še oče živ in delo na polju ni zaostalo. Po njegovi smrti so me na županovo prošnjo pustili doma. Da bi bil tudi letos prost, sem šel k Joštovemu. V sredo popoldne sem bil tam. Ni ga bilo doma, pač pa njegov sin Mirko. Sedel je na klopi v orehovi senci in listal po knjigi. Privzdignil je glavo, ko sem odprl vrata, in me mrklo pogledal. Nekam osorno je dejal: »Kaj pa iščeš?« »Z očetom bi rad govoril,« sem dejal. — »V mesto so odšli,« je odvrnil in sklonil glavo. A hitro me je zopet pogledal s smehom na ustih: »Kaj pa z vašim društvom, a? Ne misli, da bode kaj kruha iz te moke!« Potem se je krohotal. Nisem se hotel prepirati in sem odšel.

Predvčeranjem je šel Franc mimo našega vrta. Stopil sem za njim in mu povedal svojo prošnjo. Vzbulil je oči, se namrdnil z ustnicami in dejal: »Župnik naj ti napravi! Saj si vedno doli pri njem.« In je šel naprej. Nisem se upal več spregovoriti. — A danes sem prišel do vas, gospod župnik! Morda je še kje pomoč. Dobrega sveta potrebujem.“

Podprl je župnik glavo in pokimal.

„Teško bo, Peter, težko. Župan ima prvo besedo in če on noče, je skoraj vse zastoj. Vseeno bom poskusil govoriti z njim tudi o tem.“

Ozrl se je na Petra in nadaljeval:

„In če mi odreče, imam še upanje v mestu, a ne zanesi se na to! Kajti tudi gospoda je hudomušna.“

Petru se je zadelo, da ni rešitve več. Materi in sestri bo moral zapustiti skrbi za mesec dni. Delo zastane na polju. Gnoj bo treba spravljati na strnišče, okopavati in oboravati koruzo. Košnja bo zopet tu in izoravanje krompirja. In kdo naj napravi vse to? „Nobene moške roke ne bo pri hiši,“ je dejala Kristina. Župnik je vstal in tudi Peter je vstal.

„Takoj grem gori. Sporočim ti, kako sem opravil pri njem.“

„Zahvaljujem se, gospod župnik!“ Priklonil se je in odšel.

„Zdaj vidite, kako je trmast,“ je dejal župnik in vzdihnil. Šla sta z očetom Strmškom, katterega je dobil pri županu, doli po razoranem klancu. Mračen je bil njegov obraz in žalosten njegov glas v govoru. Tudi Strmšek ni bil vesel. Žalostno je zmajal z glavo: „In nekdanj ni bil tak.“

Šla sta nekoliko korakov molče.

Prva zvezda je zatrepetala na obledelem vzhodu, in v gostem akacovju se je oglašil slavec. Doli pred cerkvijo je posijal bled pramen iz krčme, in zategli zvoki harmonike so se čuli iz nje. Nekaj žalostnega se je dotaknilo bolne duše župnikove, ko je pogledal tja doli.

„Pijejo, kvartajo, plešejo in v noči se stepo.“

„O, to je vedno tako. Saj pravim: mladina.“ „Žalostna naša mladina!“ Vzdihnil je in pogledal Strmška. Povesil je ta pogled in pokimal.

„Drugače bi bilo lahko. Zaprl naj bi župan krčmo po določeni uri, in mladina bi ne ostala čez noč do ranega jutra. Tudi pokvarila bi se ne. V društvo jo moramo spraviti, oče Strmšek, iztrgati jo moramo krčmi in ji vcepiti veselje do knjig, veselje do dela in veselje do cerkve. In to je namen našega društva, ki smo ga ustanovili danes zjutraj. Videli boste, oče Strmšek, da nam bo rodilo lepe sadove. Vaš Nine je vzoren mladenič; vanj stavim največ upanja.“

Laskavo so vplivale zadnje besede na Strmška. „No, saj ne pravim, da ni prida; a zaglobi se včasih v knjigo tako, da ga je težko odtrgati od nje.“

„Vidi se, da čita z užitkom.“

Šla sta zopet molče in pod razoranim klancem je rekel župnik obrnjen k Strmšku: „Za Petra mi je zelo žal. Dober mladenič je in vnet za delo. Pa saj ga poznate. Saj sta z Ninetom večkrat pri vas.“

Strmšek je pomencal. Slišal je pri županu, da ne prihaja Peter k njim samo radi Nineta, ampak da ima tudi skrivne poglede za Kristino. Razveselil se ni te novice, a tudi ujezil se ni. Zdelo se mu je pa vendarle prijetno, da bo moral Peter k vojakom. In še večje je postajalo to čuvstvo, ko je pomislil na svojo in Žulkino kmetijo.

Tedaj jima je prišel Mirko naproti. Šel je ob jarku; klobuk povešen na oči in hoja negotova. Tik ob župniku je šel, da se ga je dotaknila njegova obleka, a ga ni pozdravil.

nik; iz Štajerskega deželni odbornik prof. Robič, poslanca dr. Korošec, dr. Vrstovšek in dr. Hohnjec. Živahno pozdravljen otvori občni zbor poslanec dr. Krek, ki poudarja, da služijo naša društva izobrazbi. Izobrazba pa ni mogoča, če ni na polju domovine. Zlasti na Koroškem je treba to poudarjati. Ime duševnega morilca torej zasluži, kdor trga ljudi od prs naše matere domovine. (Splošno odobravanje). Zveza stremi za enotno vzgojo in izobrazbo, ki jo je podaril Slomšek slovenskemu ljudstvu v „Družbi sv. Mohorja“. V istem zmislu deluje naša S. K. S. Z. Za predsednika predlaga dr. Brejca, za prvega podpredsednika dr. Vrstovška, za drugega predsednika urednika Kremžarja iz Gorice. Živahno aklamirano se zahvali dr. Brejc za podeljeno mu čast ter pozdravi došlece kot predsednik katoliškega političnega društva za koroške Slovence v imenu vseh koroških Slovencev, ki so prepojeni s tistim duhom, ki je zbral udeležence k občnemu zboru.

Iz sebičnih namenov smo Vas povabili, pravi govornik, da Vam pokažemo rane in jih s skupnim delom zacelimo. Veliko se danes govori o delu na Koroškem, v resnici je pa slovenstvu še nepoznana zemlja. Slovensko časnikarstvo se še skoro ni pečalo s koroškim vprašanjem (nekateri list pač, pa le v škodo slovenske stvari, ured.), čeravno pomeni koroško vprašanje slovensko vprašanje. Pričakujemo pomoči od onstran Karavank. Nemški pritisk je tako silovit, da ga komaj vzdržujemo. Govornik navaja v dokaz, da se je za časa njegovega šolanja v Celovcu bil boj za mejo eno uro severno nad Celovcem, danes pa že eno uro južno pod Celovcem. Zato nas veseli, da so si izbrali bratje za občni zbor koroška tla. (Burno odobravanje.)

Tajnik Traven prečita došle brzojave od prevz. kneza in škofa ljubljanskega dr. Ant. Bonaventura Jegliča, št. peterskega prosvetnega društva v Ljubljani, dijaškega društva „Danice“, „Slov. dijaške zveze v Ljubljani“, od fantov in mož iz Slov. goric, od g. Debevca iz Gorice, od odbora ženskega oddelka S. K. S. Z. v Ljubljani, g. Končana iz Domžal, bralnega društva pri Sv. Križu nad Mariborom, št. iljskih mladenk, tržiškega kat. društva, št. iljskih mladeničev. Nato poroča o delovanju kranjske zveze, ki šteje danes 158 društev. Dr. Pogačnik pozdravlja v imenu zveze telovadnih odsekov, ki jih šteje danes zveza 58. Dozdaj ima 2100 članov, uniformiranih 500. Uniformirane „orle“ z dr. Pogačnikom na čelu je ljudstvo povsod živahno pozdravljalo.

G. Volta poroča o vžigalcah. Za štajersko zvezo poroča g. dr. Hohnjec iz Maribora. Zveza šteje 115 društev. Mladeniških zvez je 23, telovadnih odseki so 4. Priredila je 8 soc. tečajev. Obmejnih kolkov je prodala 97.414, v zalogi jih je še 102.586. Za št. iljski društveni dom je nabranih 5395 K 54 vin. Zahvali se mladeničem društvenikom, ki so šli pri zadnjih volitvah za stranko v boj z ognjem in požrtvovalnostjo. Poudarja potrebo slov. obrambnega društva, ki naj varuje, da se niti kos slovenske zemlje ne odkrhne več. Zlasti Koroški nemški listi kriče o slovenski nevarnosti, a Nemci sami pa priznavajo, da se nemška meja

pomika vedno proti jugu. Naša naloga pa mora biti, vzgojiti tako značajno in narodno zavedno ljudstvo, ki se bo s studom obrnilo proč od judeževih grošev. (Živio!)

Načelnik zveze slovenskih mladeničev Žebot iz narodno ogroženega Št. Ilja nad Mariborom pozdravlja v imenu št. iljskih Slovencev in slov. štajerskih mladeničev. 900.000 kron je izdala „Südmarka“ samo to leto, da ponemči in poluterani št. iljske Slovence in porine mejo do Drave. Ognjevitiga govornika so zbrani živahno pozdravljali. O Koroški zvezi je poročal g. dr. Ehrlich.

O goriški zvezi, ki šteje 51 društev, je poročal g. Kremžar. Kot zastopnica tržaške ženske organizacije je poročala gđ. Frana Petrič iz Trsta; g. Kos, predsednik strokovnih društev predilnic, je pozival delavstvo, da se naj organizira v strokovnih društvih v okviru S. K. S. Z.

Prisrčno pozdravljen je prinesel pozdrave hrvatskega naroda gosp. Petrekovič iz Siska. Dvojna vez veže Hrvate in Slovence: Hrvatski in slovenski jezik, ki nista dva jezika, ampak le en jezik in dva dialekta, in bijeta enak boj za obstanek. Poročal bo doma o lepi slovenski domovini, o veliki ljubezni Slovencev, ki je tako velika, kakor njihove gore in dobrave, in o najlepši organizaciji krščanskih Slovencev na jugu. Burno odobravanje je sledilo pozdravu prikupljivega govornika.

Dr. Brejc: Vaše odobravanje priča, da bi bile besede g. govornika strašno zbolele vsakega koroškega nemškutarja. Pribijem, da koroški Slovenci ne razumemo samo tiste „novoslovenščine“, kakor imenujejo nemškutarji naš pismeni jezik, ampak celo tudi jezik hrvatskega bratskega naroda. (Zopetno burno odobravanje.)

Dr. Krek poroča o odsekih v izobraževalnih društvih in utemeljuje potrebo štirih odsekov: izselniškega, abstinenčnega ozir. zmernostnega, delavskega in obrambnega. Delokrog izselniškega odseka bi bila skrb za izseljence, ki gredo v Ameriko, za katere izdaje Rafaelova družba poročila in priporočilne listke, ki pa jih ljudstvo ne dobi v roke. Še važnejše je za Slovence izseljevanje v mesta.

Delavski odseki bodo potrebni, ker se bliža zavarovanje za starost. Kakor hitro se razširi na kmete, bodo potrebovali kmetje in hlapeci pravnega varstva, ki ga naj dobijo v odsekih.

Župnik Janez Kalan omenja, da je pijančevanje naša največja narodna škoda in izguba. Vsako leto gre okroglo 30 milijonov za nemški šnops in najboljša tla za nemškutarenje so gostilne. Glede izseljevanja omenja, da je že skrajni čas, da se nekaj ukrene. 300.000 ljudi gre vsako leto v Ameriko, večina teh so Slovani in se počasi tam za narod izgube.

G. prof. dr. Vrstovšek je razpravljal o društvenih domovih, brez katerih društva ne morejo napredovati. Društvo brez doma je kakor župnija brez cerkve. Drugo vprašanje je pa, če bodo domovi res povsod dosegli svoj namen in ne bodo morda zapadli usodi narodnih domov po mestih in konsumnih društvih. S članarino samo domov ni mogoče poplačati; zato naj dovoli zveza

zidavo domov le tedaj, če je zasigurano denarno vprašanje. Lastnik naj nikdar ne bi bila društva.

G. Kremžar je predaval o pomenu skioptikonov za društva v poučnem in zabavnem oziru. Priporočal je zlasti slike iz slovenske zgodovine, ki bi budile v ljudstvu naroden ponos in veselje do čitanja.

G. dr. Ehrlich je govoril o pomenu društev za narodnost. Vse zasluge cenijo danes iz narodnega stališča. Da se smemo ogrevati za narodnost, nam je porok sam božji Zveličar, ki je kazal za svoj narod posebno sočutje. Prišli so pa ljudje in trdili, da ni treba tistega, ki nam je dal narodnost. Če zavržemo ta temelj, zavržemo tudi opravičenost narodnosti. Načelo „narodnost čez vse“ so si izbrali vsenemci in ravno to načelo je za nas pogubljivo. Framazoni so vneli boj med avstrijskimi narodi, da bi uničili katoliško Avstrijo, in mi Slovenci trpimo vsled tega — Nemci naj bi bili „Herrenvolk“, mi pa suženjski narod. Edin trden odpor proti temu je organizacija v slov. kat. društvih, ki naj goje čut za narodnost in vzajemnost. Velik sovražnik naše narodnosti je tudi socialna demokracija, ki nam ponemčuje Slovence. Zato v društva proti njim, in noben slovenski fant naj ne vzame v zakon mladenke, ki ni bila članica kakega slovenskega društva.

Soglasno je bil sprejet predlog g. urednika Štefeta, da se naj vsled sklepa občnega zbora zveze v Ljubljani priredi meseca septembra prihodnjega leta dan obmejnih Slovencev na korist Št. Ilja na Štajerskem in prihodnja skupščina S. K. S. Z. v Št. Ilju.

Dr. Brejc se zahvaljuje govornikom in udeležencem, zlasti onim, ki so prišli od onstran Karavank. Občni zbor je takorekoč slovenski narodni zbor na tisti zemlji, kjer smo ustoličevali slovenske kneze. Najbolj pri srcu je govorniku predlog o ustanovitvi obrambnih odsekov. Zavest, da je potrebno obrambno delo, se mora po društvi razširiti od meje v sredo naroda. Pred 100 leti je Vodnik zapel o oživljeni Iliriji, in zdi se, da so napočili ob naši krasni organizaciji časi, ki jih je gledal preroški duh slovenskega pesnika! Živela naša mladina, živelo naše mladeniško delo. (Gromovito odobravanje.)

Po uradni delu je sledila prosta zabava v „Narodnem domu“, kjer nas je zabavalo domače pevsko društvo „Rožica“. Društva, zdaj pa na delo, da ne bodo dobri sklepi ostali na papirju!

Koroške novice.

Poročilo o občnem zboru polit. društva objavimo vsled pičlega prostora prihodnjič.

Predsedništvo c. kr. deželne sodnije v Celovcu se bridko pritožuje, da so se kmestki župani pri sestavljanju seznamov porotnikov premalo ozirali na osebe z „višjo“ izobrazbo. Posebno pri srcu so mu upokojeni civilni in vojaški „uradniki“, na katere bi se v bodoče pri sestavljanju seznamov moralo bolj ozirati. V razumljivi slovenščini se pravi to, da je pri poroti še premalo zagrizenih Nemcev in nem-

Zbodlo je dušnega pastirja v srce in je dejal žalostno: „Tako gredo od matere v svet in tujina jih pokvari. Vero jim iztrga iz srca in ljubezen in jih takšne vrača domov, iz katerega so izšli. Žalostno!“

„Žalostno, res,“ je pokimal Strmšek. Njegove misli so se sukale okoli Žulkinoga doma. „Dober je fant, nič mu ne morem očitati, a kmetija... Je li to kmetija? Tistih par njiv... S Kristino bom govoril.“

Na križpotu sta se poslovila.

Ko je odpiral župnik vrata, se je ozrl po stezi, koder je šel Strmšek: „Čuden značaj.“

IV.

Prvi svit se je razlil čez nebosklon in posvetil v dolino. Slavec je že drobil v nizkem akakovju in naznanjal prekrasno jutro. Svež zrak je zavel od vstajajoče zore skozi polodprto okno in vzbudil Petra na postelji.

Zazehal je, odprl mežikaje zaspane oči in jih pomencal.

Sedel je potem, prekrizal roki in se zamislil...

Pozno v noč sta stala pod akacijami. Prvi krajec je plul čez nebo in se skrival za raztrganimi oblaki. Tihota je objemala naravno in božala drhteči srca.

„Slutnja je v mojem srcu, Peter.“

„Kakšna li, Kristina?“

„Ali se vrneš?“ Izgovorila je z žalostnim glasom in ga milo pogledala.

„V božjih rokah je moja usoda.“

Prijel se je z levico za čelo in se naslonil na debelo akacijo:

„Glej, Kristina! Kdo drugi bi se jezil, preklinjal bi župana in se morda hotel maščevati nad njim. A v meni ni tega. Še svojega sovražnika bi ga ne imenoval. A, da me je začel tvoj oče prezirati, to me boli.“

„Zvedel je,“ je šepnila tiho.

Ni ji odgovoril. V srcu se je zganilo. Kakor vzkipeva morje ob obali polagoma, a vedno huje in vedno višje, dokler ne prikipi slednjič čez rob obrežja, tako je kipelo v njegovem srcu.

„Kristina, nisem te še vprašal, a sedaj te hočem. Reci mi: Me li ljubiš?“ ... Tiho so bile izgovorjene zadnje besede.

Kristina je povesila glavo in dejala jedva slišno: „Da.“

Segel ji je krepko v roko in pristavil: „Idi sedaj! Čas je. Pisal ti bom.“

Peter se je vzbudil iz tega spomina in pogledal skozi okno. Jutro je plulo v jasnorumenih barvah nad pogorjem in rumenilo domove po ravnini. Lahka sapica je vela od one strani, na strehi so čivkali vrabci.

Vstal je z ležišča in se oblekel. V kotu je pograbil zaboj in stopil po stopnicah v hišo. Sestra je sedela ob ognjišču in podtikala kotlu suho vejevje.

„Kje je pa mati?“

„Sladkor je šla izposodit, kmalu bo tu.“

Umil se je in osnažil in stopil na prag. Mimo akacij je prišel Strmškov Nine.

„Si že gotov?“

„Še zajtrkoval bom, potem grem.“

Sedla sta za mizo.

Mati je prišla z objokanimi očmi skozi vrata. Vzdihljaj se ji je privil iz prs in je dejala hčeri ob ognjišču: „Daj, Franca, pohiti! Ura bo kmalu tu.“

„Tako bom gotova.“

Ko sta popila kavo, je mati poklicala Petra v izbo. Stisnila mu je bankovec v roko in rekla s solzami: „Za prve dni menda ne boš rabil več. Ko potrosiš, piši! Pošljem ti, dasi veš, da bo treba najeti delavca in ga drago plačevati. Tako bo šel denar na dve strani. In tega vsega je kriv župan. Kako lahko bi napravil, ko bi hotel...“

„Ni treba jokati, mati! Ako je božja volja, zakaj bi ne šel?“

„Pa vere ne pozabi, Peter! Moli in dobro ti pojde!“

Segla mu je v roko in ga objela.

Orosilo se je njegovo oko in solza je kanila na materino roko...

„Čas je tu!“...

Nine je vzdignil zaboj na ramo.

Peter se je poslovil od sestre, dal še obema roko in stopil čez prag. Nemo sta stali mati in hči na pragu in zrla za njima, dokler nista izginila za akacijami.

Solnce se je prikazalo nad pogorjem in obsijalo dolino. V njegovih žarkih so zablesteli po travnikih tisoči svetlih biserov in duh akacij je plul nad njimi.

Kovač Vežjak je ravno stopil na prag, da bi odprl vrata v kovačnico. Ključki so mu padli na tla in ko jih je hotel pobrati, ju je vzrl.

„Ali greš že?“ Neverjetno se mu je zdelo, da bi Peter moral iti.

„Grem.“

čurjev, katerim bodo morali priti na pomoč še bolj zagrizeni nemčurski in nemški uradniki.

Dovoljevanje naklad na pivo v občinski namene. Za naklado več nego 2 kroni na hektoliter se je podaljšal rok za dovoljevanje od leta 1909 do konca l. 1914. Naklade na pivo pod 2 kroni na hektoliter se bodo dovoljevale do konca l. 1919.

Svarilo pred nakupom tujih srečk. Pred kratkim je preplavila tvrdka Kaufmann & Simow v Hamburgu Koroško z vabili na udeležbo pri hamburški denarni loteriji. Pred nakupom teh srečk se resno svari, ker so v Avstriji neveljavne.

G. dr. Oblak ni mogel odgovoriti na zadnji „Mirov“ članek, tikajoč se znane njegove zadeve in še vedno nima proti nemškonacionalnemu listu toliko korajže kakor proti slovenskemu. „V Slov. Narodu“ se zagovarja, da se mu ne zdi vredno kaj odgovarjati na razne „neslanosti“. Še najboljši zagovor, četudi še slabši kakor njegov prvi zagovor, če boljšega — ni. Sicer pa radi verjamemo, da je za njegov „narodni radikalizem“ postala cela zadeva zelo „neslana“ in mu ne moremo pomagati. Sapienti sat!

Celovec. Kogar zanima, kako se ponemčujejo slovenski otroci po naših šolah, naj pogleda v knjige: Lindenthaler, „Deutsche Sprachlehre“ in Knörlein, „Stilistische Formübungen“. — Pedagogika in metodika stojite na Koroškem na glavi, učitelji in otroci se pa jočejo.

Z dežele. (Za naše nemško misleče učitelje.) § 71 novega šolskega reda med drugim pravi: „Die Schüler sind zur Liebe zum angestammten Volkstum und zur nationalen Duldsamkeit anzuleiten.“ To so jako lepe besede. A pogledjmo, kako se izpolnjujejo v resnici. Naši nemčurski učitelji so od njih „angestammtes Volk“ že tako daleč zabredli, da se jim vse stadi, kar je slovenskega in da nastopajo proti svojemu „angestammtes Volk“ očitno sovražno, da, srdito. To je nenaravno. Taki učitelji naj pomislijo, s kakšnimi očmi jih gledajo njih nemški tovariši. Gotovo zaničljivo, ker vsak, kdor zaničuje svoj rod in značaj, je, kakor se je izrazil znani general v Št. Tomažu, „Schuft“. § 72 pa pravi: „Durch die Schule ist die Heranbildung eines edlen Charakters zu pflegen.“ Kako more tak učitelj značaj vzgojiti, ker ga sam nima? Ker nemškutarski učitelji sovražijo vse, kar je slovensko, da še zaničujejo svoje tovariše, kateri čutijo slovensko, tedaj tudi niso zmožni vzgajati otroke „zur nationalen Duldsamkeit“. Kdor vé, kako močan je vpliv učitelja na otroke, si more misliti, kako lahko vsadi učitelj v mlada, nepokvarjena srca mlačnost do naroda, mnogokrat pa zaničevanje ali celo sovraštvo. To so slabe prikazni, in dokler se to ne spremeni, bo prebujenje naroda napredovalo počasi. Zatorej poslanci terjajte šole, v katerih se spolnujejo omejnjeni predpisi.

Borovlje. V Kleinggerjevi gostilni (rdeča centrala) se je minoli teden neki delavec grozno jezil nad Najclerjem, ker baje isti zopet dela na to, da mu povišajo plačo. Našteval je vse, kar nese Najclerju groše, in še pristavil, „če on ne more živeti s tem, kako pa naj živimo mi s

30 groši, od katerih moramo še plačevati v bolniško blagajno?“ Mi to samo zavoljo tega registriramo, ker se vidi, da se dani že tudi v rdečih vrstah.

Podljubelj. Pri zadnji igri je bilo obljubljeno, da priredimo v kratkem poučno predavanje v delavskem domu. Čas za to je določen na dan 13. t. m., zvečer ob 8. uri. Predavanje bo: O „prizorih iz velike francoske revolucije.“ Slike, ki bodo podpirale besedo, so naročene iz Dunaja in so v resnici krasne. Nihče naj ne zamudi te prilike. K predavanju, ki ga je prevzel g. kaplan Rožman iz Borovelj, pride lahko vsak. Vstopnina za odrasle 20 v., za otroke polovica.

Medgorje. (Pogreb.) Dne 25. m. m. ob 1/9. uri zvečer je umrla pd. Privaznikova mati Marija Svanjak, rojena Lužnik pri Blažiču v Običah, stara šele 41 let, mati šesterih neoskrbljenih otrok, na počasni pljučnici. Bila je zglédna krščanska mati in dobra sosedka. N. p. v m.!

Št. Peter pri Grabstanju. (Nov grob.) Umrli je občespoštovani in zelo priljubljeni posestnik Rupert Oraš p. d. Florijan na Humišah. Bodi mu zemljica lahka!

Žitaravas. K protestantovski veri je prestopila Celestina Sajfric, poštna upraviteljica pri Miklavcu in hčerka bivšega nemškonacionalnega državnega poslanca in sedanjega župana v Žitarivasi, Frica Sajfrica. — Kaj bodo rekli k temu tisti katoličani, ki so volili Sajfrico v državni zbor in za župana?

Žitaravas. Mesečno zborovanje našega kršč. soc. izobraževalnega društva „Trta“ se je dne 23. m. m. zelo dobro obneslo. Govoril je veleč. g. župnik Poljanec o našem sedanjem položaju in o kmetskih potrebah v obč. — Uvaževaje domače razmere se je še na predlog tajnika sprejela soglasno sledeča resolucija: 60 mladeničev in mož zbranih na mesečnem zborovanju kršč. soc. izobraž. društva „Trta“ dne 23. maja t. l. v Žitarivasi najstrožje obsoja neosnovane napade na domačega vlč. g. župnika Weissa od strani g. Fr. Tacola in in izjavlja, da se bodo načeloma izogibali Mörtlnove gostilne v Žitarivasi, dokler ima tam glavno besedo imenovani Fr. T. Izjavljajo tudi, da se bodo izogibali kolikor mogoče gostilni sploh, ker so le-te največja nesreča za naše ljudstvo, posebno nemškutarskih, ker se s tem podpira le naš nasprotnik; da naj torej tisti gostilničarji, ki čutijo z nami, ki pravijo, da so naši, pokažejo to s slovenskim napisom, in da društvo „Trta“ ne priredi nobene veselice več v gostilni, ki ima samo nemški napis.

Žitaravas. (Lažnivist „Štajerca“ sodnijsko dokazana.) Kar je zapisanega na tretjem listu „lažnive deteljice“, je ponavljajo tako debela laž, da jo je lahko otipati, le tajčgesind! Slovenci imajo vse to farbanje „Štajerca“ za svoj čisti evangelij. Meseca aprila je pisal „Štajerc“, da so Slovenci prav po zverinsko pretepli mirnega fanta, kateri ni storil drugega, nego da je pokazal svoje nasprotno prepričanje. „Štajerc“ je grozil, da bo prišla zadeva pred deželno sodišče. Res je prišla zadeva pred sodišče, pa ne pred deželno, ampak pred okrajno, kjer je bil tisti „mirni fant“ obsojen na tri dni zapora. Morda zato, ker je kazal le svoje nasprotno prepričanje? „Uboga

občina, če pride v take roke!“ je zdihoval tedaj pobožni „Štajerc“. Mi pa pravimo: Uboga občina, ki ima nad seboj tudi može, ki so bili že štirikrat radi pretepa kaznovani. Priporočamo ptujski kroti, da zopet hinavskopobožno zavije oči in se poskusi v lažnivosti v kaki drugi srečnejši zadevi.

Prevalje. Prosim, sledeči popravek v prihodnjem listu Mira na istem mestu in ravno s tistimi črkami kakor je članek iz Prevalj št. 8 iz dne 10. aprila 1909 priobčen, natisniti, in sicer vsled § 19. drž. zak. N. 3 de 1862:

Naš občinski urad v luči volitve. Nij res, da je naša občina iz volilnega imenika izpustila okoli 60 slovenskih volilcev. Res je, da je g. kaplan reklamiral 14 izpuščenih, ki niso imeli volilne pravice.

Nij res, da se je slišala marsiktere beseda ogorčenosti in opravičene jeze. Res je, da so pametni kmeti vpili: „Kaj se le kaplani mešajo v naše volitve, ki jim nič an ne grejo.“

Nij res, da so se zgodile nerednosti v kljub mojim najboljšim intencijam ali namenom.

Nij res, da sem pokazal jaz in tajnik Pušenjak manj dobre volje, ker pri reklamacijah nisva hotela iti na roke. Res je, da pri neopravičenih reklamacijah nisva hotela iti na roke.

Nij res, da je občinski urad delal zapreke pri volitvah.

Pravali 12/5. 1909.

Pristov, župan.

G. Pristov je zajahal popravkarskega konjička in nam je poslal kar tri popravke, pa se jim pozna, da v paragrafih gospod Pristov v kljub prijateljstva Jošta in Štieblerja in vseh celovških in sploh koroških nacionalcev še ni doma. Zato smo zopet, kakor že zadnjič, dva njegova popravka poslali v — koš. Gospod Pristov naj le zopet kliče državnega pravdnika nad nas, pa bo izvedel, zakaj se njegovih popravkov tudi to pot nismo hoteli usmiliti. Sicer tudi predstoječi popravek ne odgovarja postavi, toda objavili smo ga, ker je za popravkarja samega značilen. Prosim svoje bralce, naj vzamejo naš list od 10. aprila v roke in naj čitajo dopis iz Prevalj „Naš občinski urad v luči volitve“ — in naj ga primerjajo s temle Pristovim popravkom, pa bodo videli, kaj vse Pristov pušča neoporečeno.

Pisali smo: „Šele ob volitvah se je pokazalo, koliko (volilcev) je izpuščenih.“ Pristov te trditve ne popravlja. Rekli smo: „Mnogo jih je prišlo volit, ali ker niso bili v volilnem imeniku, so morali zopet domov.“ Tudi k tej trditvi Pristov — ta prijatelj kmetov — molči. Torej smo v kljub njegovemu popravku pisali samo resnico. Pristov tiste nemškutarske „kmete“, ki so čez gospoda kaplana zabavljali, ker sta pridno agitirala za slovensko stvar, za „pametne“ hvali — torej so nespametni tisti, ki so se za slovenskega kandidata potegovali! Ali ste čuli, gospodje od celjske zveze?! Kakšna je Vaša narodnost, da jemljete tega Pristova pod svoje okrilje?! Očitati smo Pristovu dalje: „Prišli so kmetje v občinsko pisarno in so ustmeno reklamirali volilce. Bila bi njuna (t. j. županova in tajnikova) dolžnost, da bi naredila reklamacijski zapisnik, ali tega nista hotela“. Prijatelj kmetov, gospod Pristov, zakaj pa tega ne popravljate? Tako greste Vi in Vaš tajnik kmetom na roke, pa bi radi bili kmečki poslanec! Pravi kmetje Vas že poznajo, zato so pa oddali svoje glasove — Grafenauerju! Tako so jasno in razumljivo govorili zares „pametni“ kmetje, ki so Vas že davno spregledali in Vam že davno niso več zaupali. Celjski zvezi pa, katera je sokriva, da je slovenska prevaljska posojilnica prešla v roke notoričnega nemškutarja, bodi pri tej priložnosti še povedano, da je Pristov že davno zaupnik nemškonacionalne stranke in da se je kot tak tudi udeleževal zaupnih shodov te stranke! Tega še Pristov sam ne bo tajil in tudi popravljaj ne. Gospodje Celjani, ali imate sedaj dosti? Mi imamo dovolj — Pristova in — Vas!

Prevalje. (Nesreča.) V torek, dne 25. maja, o polnoči je delavca grof Turnove papirnice J. Sonjak-a zagrabil jermen, ki goni dvoje velikih koles, ga vrgel med kolesa, ki so ga dalje časa vrtela okrog in mu popolnoma zmečkala prsi, tako da je bil na mestu mrtev. Pri nas pač ne mine mesec brez nesreče.

Od Zile. (V obrambo Ločanov.) Beljaška tetka je začela pisati ravno tako surovo, kakor celovške „Štimce“, in zdi se nam, da ji taka pisava še silno ugaja. No, Nemeec pravi: „Jedem Lappen g'fallt sei' Kapp'n.“ Slovenec pa: „Kjer se osel valja, dlako pusti.“ Pustimo torej tudi temu listku veselje in radujmo se nad njegovo jezo, nad njegovo nevoščljivostjo in si mislimo, da stojimo visoko nad njim in da njen strup nas ne doseže. Vzrok temu je le bleđa zavist, ker Nemci med kmetskim ljudstvom nimajo tako nadarjenih ljudi, da bi mogli uprizarjati igre. Smo pač mi le bolj napredni. Le nemška ne-

Vežjak je stopil k njima na cesto. „No, saj se ti ne mudi.“

„Mudi se mi, mudi.“

„No, da ti vsaj roko podam. Glej, tudi gospod župnik prihajajo tam; v cerkev gredo.“ Stisnil mu je roko in ko jo je zopet spustil, jo je skrčil v pest in zažugal: „Veš, Peter, ko bi bil jaz na tvojem mestu, to bi ga tega škodoželjca, ničvredneža!“

„Tiho, Vežjak,“ je pripomnil Nine. Pozdravili so župnika.

„Srečno, Peter! Pa piši, da bomo vedeli, kako se ti godi!“ Dal mu je roko.

„Bom, gospod župnik!“

„Še meni je težko pri srcu, da odhajaš. Srčnost imej, pa v Boga zaupaj! Z Bogom!“

„Z Bogom, gospod župnik.“

Vežjak ju je spremil do steze mimo akacij in se ločil.

Šla sta potem sama, Nine in Peter.

Šla sta po klancu navkreber in na vrhu je Peter postal.

„Glej, Nine! Samo za mesec dni odhajam in v srcu mi je težko. K srcu mi je prirastla dolina, polna akacij, in domovi v nji. In tam daleč bo vstalo hrepenenje po njih. Ali jih bom še zrl? Tudi v mojem srcu je slutnja.“

„Da jih ne boš več videl?“

„Kdo ve? Glej! Ko sem odhajal pred štirimi leti, ni bilo žalosti v srcu. Dom je imel moško roko očetovo in jaz nisem gledal v bodočnost. Še vesel sem bil, da bom videl svet. Sedaj pa mi je težko.“

„Mesec samo. Hitro zbeži ta čas.“

„Tebi že. A zame bode leto.“

Vlak je zapiskal na postaji.

„Hitiva!“

Ko sta došla na postajo in je že Peter stopil v kupej, mu je stegnil zadnjič roko v slovo. Zadnjičrat je zapiskal stroj in oddrdal s Petrom proti daljnemu mestu . . . (Dalje prihodnjič.)

Društveno gibanje.

Št. Janž v Rožu. „Slov. kat. izobraževalno društvo za Št. Janž in okolico“ priredi v nedeljo, dne 13. junija, ob 3. uri popoldne pri Gašperju v Podsinjivasi mesečno zborovanje. Po zborovanju se uprizori igra: „Nemški ne znajo“, z vstopnino 30 vinarjev za neude, udom je vstop prost. K obilni udeležbi vljudno vabi vse ude in prijatelje društva odbor.

Železna Kapla. Kršč. socialno izobraževalno društvo priredi mesečno zborovanje dne 6. rožnika po drugi sv. maši v zgornjih prostorih pri Bošteju. Spored: Igra „Boj za doto“, poučen govor in petje.

Vogrée. „Slov. katol. izobraževalno društvo vljudno vabi na mesečno zborovanje, ki ga priredi na praznik sv. Rešnjega Telesa, dne 10. rožnika t. l. takoj po blagoslovu v gostilni „pri škofu“. Spored: Dva poučna govora in prosta zabava s petjem itd. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

zmožnost bljuje ogenj in žveplo na slovenske gledališke predstave, in to nam bodi dokaz, da smo na pravi poti. Kako malo plemenito more misliti dopisun članka iz „Hart bei Fünitz“ v „Beljačanki“ št. 41., dokazuje to, da Slovencem še tega ne privoščijo, kar priredijo po lastni marljivosti in nadarjenosti in jim ne privoščijo niti drobtinice nedolžnega veselja. To naj nam pa bo le v pogum! Bolj nas bodo tlačili, bolj se bomo vzbujali in vstajali — v strah nemški nezmožnosti. Ločani posebej in Slovenci sploh naj si pa mislijo, da najslabši sadovi niso, na katere letajo ose!

Dr. Zvest.

„Hvala, komur hvala, in graja, komur graja“. Dne 16. m. m. je napravil gledališki odsek loškega izobraževalnega društva izlet na Ločilo ter je pri Lampretiču uprizoril zanimivi igri: „Lurška pastirica“ in „Pravica se je izkazala“. Prvo igro so uprizorile sama dekleta, drugo pa sami fantje. Da sta bili obe igri jako dobro in poslušalcem v polno zadovoljnost izvršeni, pričča že to, da se neki nemčurček v „Villacher Ztg.“ igralcem posmehuje. A vzrok je gotovo le ta, ker so naši nasprotniki nezmožni za take izvrstne predstave. Zato pa nemčurske ose tem rajše hodijo sladki slovenski sad objedat. Je li torej slab ta sad, kojega ose rade objedajo? Mlademu gledališkemu odseku gre za dobro izvršene vloge vsa čast, obrekovalec se pa tudi lahko še spokori, potem bo pa vse prav. Igralcem se za trud priskrbeno zahvaljujemo in prosimo, da bi nas blagovoljili o priložnosti razvedriti še z drugimi igrami. M. W., kmet, v imenu več drugih poslušalcev

Sv. Višarje. (Tička smo ujeli.) Podjunskim romarjem se je na postaji v Pliberku pridružil neki duhovnik, ki se je izdal za kaplana v Šmihelu, ter se je peljal z njimi do Celovca. Tam je izstopil ter korakal z romarji proti Žihpoljam ter dalje po Rožu. Bajje je prenočeval v župnišču na Žihpoljih in mogoče tudi drugod. S kratka, prišel je dne 27. m. m. z drugimi romarji na Sv. Višarje. Tukajšnjim duhovnikom se je zdelo čudno, zakaj da se mladi kaplan ne oglasi v župnišču, in eden izmed njih ga gre vprašati, odkod je, na kar dobi odgovor: Moje ime je Filip Franc, bogoslovec prvega letnika v Celovcu ter sem radi bolehnosti na dopustu. Čez nekoliko časa ga poišče drugi, ga najde pri prodajalnah poleg njegove matere, ga izprašuje o bogoslovju, profesorjih, in naposled o latinščini. Ker sumljivo bogoslovec ni dajal pravih odgovorov, ga pozove, naj dene kolar v stran in naj zapusti kraj. Preiskali so ga in našli pri njem brevir in latinske mašne bukve. Ker je milo prosil in obljubil, da ne bo nikoli več igral duhovnika, so ga izpustili. Orožnikom v Trbižu je ta zadeva naznanjena.

Prporočujemo našim družinam
Kolinsko cikorijo.

Gospodarske stvari.

Tehtnica za živino

je najpotrebnejše orodje v kmetijstvu. Malo je bržkone kmetov, ki bi hoteli prodajati žito, mleko, surovo maslo, maslo, krompir itd. „počrez“, temveč se prodaja skoro že izključno po teži, po meri. Zakaj tudi ne tako pri živini? (Zakaj? Ker naša trgovska zbornica ne dovoljuje kmetom tehtnic. Primeri slučaj Šmihel nad Pliberkom. Op. dop.) Pri mnogo dražem prodajanju živine se zanaša še mnogo kmetovalcev na prodajo po cenitvi, „po črez“. Toda malo jih je, ki bi bili zmožni, samo približno prav ceniti teže svoje živine in posebno velja to za manjše kmete. Nasprotno pa imajo mesarji in živinski trgovci, ki potrebujejo vsak dan en ali več komadov živine, mnogo izkušnje v cenjenju živine ter bodo to izrabljali gotovo v svojo korist. Proti takemu oškodovanju je samo eno sredstvo, namreč določitev teže s pomočjo tehtnice. Pogled na tržna poročila in približna cena živine se da lahko izračunati. **Zavoljo tega bi morala v vsaki občini biti tehtnica za živino.** (Moj dragi, kako si neizkušeni in nedolžni, ker živiš bržkone v srečnejši deželi nego je Koroška, kjer za branjuje postavitev živinske tehtnice c. kr. okrajno glavarstvo, c. kr. deželna vlada in trgovska zbornica. Op. poroč.) Taka tehtnica je gotovo orodje, ki se najhitreje izplača. Mnogo koristi tehtnica tudi kmetom, ki se posebno pečajo s pitanjem. Uspešno pitanje je namreč samo mogoče z večkratnim določevanjem prirastka na teži. (Iz „Praktičnega poljedelca“.)

Po Najvišjem povelju N. J. c. in kr. Ap. Veličanstva.

XXXIX. c. kr. državna loterija

za civilne dobrodelne namene tostranske državne polovice.
Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 18.399 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 513.600 kron.

Glavni dobitek iznaša

200.000 kron
v gotovini.

Žrebanje se vrši nepreklicno dne 17. junija 1909.

= Ena srečka stane 4 krome. =

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzozajavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Naerti žrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov
(oddelek za državne loterije).

Cerkvene vesti.

Umrli je 1. junija ob 2. uri popoldne prošt in dekan v Št. Vidu, mil. g. Gabrijel Leks, v starosti 83 let. Rojen je bil na Otoku ob Vrbskem jezeru ter je bil Slovencem vedno naklonjen in se ni bal zagovarjati naše pravice tudi javno, če je bilo treba. Hvaležen mu spomin! N. p. v m.!

V pokoj je stopil č. g. dr. J. Amschl, župnik v Žabnicah, ter se je nastanil v Gradcu.

Sv. Višarje. Veselo zvonjenje in strelji s topiči so oznanjevali na predvečer Vnebohoda višarskim prebivalcem, da se bliža „višarski kapitel“ in da je priljubljena božja pot zopet otvorena. Marsikaterega romarja je navdajal med potjo strah pred snegom, ki ga čaka na 1792 m visoki gori, toda ta strah je kmalu izginil, ko je božjepotnik ugledal velike kopnice. Tudi mraza ni bilo velikega, saj je toplomer kazal več stopinj nad ničlo. Že takoj prvi in drugi dan je prišlo na Sv. Višarje precejšnje število romarjev, ali pravo življenje se je pričelo še le v ponedeljek, v torek, v sredo in četrtek, ko so prihajale slovenske procesije. Prvi so prišli vrli Štajerci iz celjske okolice (600), ki so napravili v torek na večer v cerkvi procesijo z lučicami ter prepevali krasne Marijine pesmi. Da, taka procesija je res veličastna in nepozabljiva. Več nego 2000 lučic je migljalo po cerkvi. V sredo je prišla procesija iz Podjunske doline, ki je štela 150 romarjev. Device, bilo jih je kakih 40, so nosile podobo božje matere ter prepevale Marijine pesmi in lavretanske litanije. V cerkvi je bila procesija z lučicami nad vse krasna. V četrtek dopoldan so dospeli v cerkev v lepi procesiji romarji iz Slov. Grada (400), popoldan pa iz Ljubljane in Cirknice (300), ki so zvečer tudi napravili procesijo z lučicami. Prvi teden na Višarjah je brez dvoma najlepši. Obhajancev je bilo v tem tednu čez 2000.

Jovarniška zaloga in razpošiljalna ponudba k pomladanski in poletni dobi

sukna

iz volne za bujno nizko ceno. Vzorec se zamenjajo.

Pozor! Ostanke po 3 metre v vseh barvah za K 6—, 8—, 10— in višje. Velika izbira!

Zamena ostankov dovoljena. Od ostankov se vzorec pošiljajo.

A. J. Šolc, Nachod, Češko.

Kaj je novega po svetu.

Veselice se nam napovedujejo raznovrstne pripravljajo jih razna narodna društva. Podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pri tem gotovo ne bodo izostale, temveč tudi same porabile veselice kot nekako sredstvo za probujo in prosveto našega ljudstva. Posebno je priporočati našim podružnicam družbe nedeljo po prazniku sv. Cirila in Metoda, ki naj velja splošno med Slovenci za naš narodni praznik. To nedeljo naj prirede iste zabavno-poučne shode — pa brez konkurence drugih društev.

Linhart, bivši kapo trboveljskih socijev, se v „Štajercu“ postavlja s tremi tožbami, ki so je naperili proti njemu dr. Brejc, župnik Vavpotič in dr. Brumen. Pravi, da so vse tri tožbe zabavne, ker se zanaša na mariborsko poroto.

„Slovenska Matica.“ Veliki slovenski zemljevid, ki ga izda „Slovenska Matica“,

stane za društvene člane 5 K, za nečlane 6 K. Denar je pošiljati naprej. Na naročila brez denarja se ne more ozirati.

Modna barva v poletju 1909. Po vseh mogočih barvah in nenaravnih barvnih niansah se je povrnila moda, kar z veseljem poročamo, zopet k naravi in bo poletna modna boja bela, lepa, svetla, blesteča. Vse, mlado in staro, se nosi belo. Razventega nosijo Shantung-svilo v lila, v pavovi in bakrenasti boji, pastelnomodro volneno blago, svetlosivo platneno blago, ali belo prevladuje.

XXXIX. državna loterija. C. kr. ravnateljstvo loterijskih dohodkov priredi na Najvišje povelje XXXIX. državno loterijo za civilne dobrodelne namene. Žrebanje se vrši dne 17. junija t. l. Bogato opremljena denarna loterija nudi udeležnikom jako ugodno priliko. Vsota dobitkov iznaša 513.600 kron, vseh dobitkov je 18.399, med temi glavni dobitek za 200.000 K, dalje dobitki po 40.000 K, 20.000 K itd., ki se vsi izplačajo v gotovini. Čisti dobiček je namenjen v podporo dobrodelnih in obtekoristnih zavodov. Srečke po 4 krome se dobivajo v tobačnih trafikah, loterijskih kolekturah, menjalnicah, pri poštnih, davčnih uradih itd.

Kaj je

Kufeke?

Najboljše in od prvih avtoritet kakor tudi od tisoč praktičnih zdravnikov, domačih in tujih, priporočena hrana za zdrave kakor tudi na črevesju obolele otroke in odrasle ljudi; ima veliko redilnih snovi, pospešuje razvoj mišičevja in kosti, uravnava prebavljanje in je z ozirom na porabo ceno.

? Imate li doraslo hčerko ?

Naročite takoj najcenejše in najlepše tkaninsko blago lastnega izdelka, kakor

cefire

damaste, gradle, flanele, kanafase, najmodernejše blago za damske obleke itd. za tovarniško ceno pri tvrdki:

Frančišek Mejdr

strojna tkalnica in razpošiljalnica v Usti nad Orlici, Hutvald št. 50, Češko.

Opreme za neveste

! podelite ji veselje in kupite ji opremo !

Tržne cene v Celovcu

27. velikega travna 1909 po uradnem razglasu:

B l a g o	100 kg		80 litrov (biren)			
	od	do	K v	K v		
Pšenica	—	26	—	16 40		
Rž	21	21	89	12 42		
Ječmen	—	—	—	—		
Ajda	21	70	22	10 92		
Oves	19	50	20	7 24		
Proso	—	—	17	37 10 60		
Pšeno	—	—	28	57 18 —		
Turščica	17	63	18	20 10 40		
Fizola rdeča	—	—	—	—		
Repica (krompir)	—	—	5	88 2 60		
Deteljno seme	—	—	—	—		
Seno, sladko	9	50	11	50 — —		
„ kisló	6	—	9	— — —		
Slama	6	60	8	— — —		
Zelnate glave po 100 kosov	—	—	—	— — —		
Repa, ena vreča	—	—	—	— — —		
Mleko, 1 liter	—	24	—	26 — —		
Smetana, 1 „	—	60	1	20 — —		
Maslo (goveje), 1 kg	2	60	2	80 — —		
Surovo maslo (putar), 1 „	2	60	3	20 — —		
Slanina (špeh), povoj, 1 „	2	—	2	20 — —		
„ surova, 1 „	1	60	1	70 — —		
Svinjska mast	1	70	1	80 — —		
Jajca, 1 par	—	12	—	14 — —		
Piščeta, 1 „	2	60	3	— — —		
Race	—	—	—	— — —		
Kopuni, 1 „	—	—	—	— — —		
30 cm drva, trda, 1 m ³	3	—	3	40 — —		
30 „ „ mehka, 1 „	2	60	2	80 — —		
Živina	Počrez		100 kilogramov		Prignalo	Prodalo
	od	do	žive vage	zaklana		
	v k r o n a h					
Konji	—	—	—	—	—	—
Biki	—	—	—	—	—	—
Voli, pitani	—	82	—	—	1	1
„ za vožnjo	330	420	—	—	14	5
Junci	180	220	—	—	12	6
Krave	160	362	64	66	48	15
Telice	230	—	—	—	1	1
Svinje, pitane	—	—	—	—	—	—
Praseta, plemena	18	52	—	—	341	226
Ovce	—	—	—	—	—	—

10 zapovedi

za
kmetovalca,

lepo tiskane, čisto zastoj in poštne prosto dobi vsakdo, kdor ponje piše, od lekarnarja **Trnkoczy v Ljubljani**, Kranjsko.

Koroški binkoštni izletnik je vestno prepsal varstveno tablico pri električnem tokovodu na Dobravi pri Jesenicah na Kranjskem s sledečim napisom: „Totikanje te ispeljave je smrtno nevarno.“ Če že na Gorenjskem najdemo take spakedranke, kaj potem pri nas na Koroškem? Kjer se — bratje bi ljubili, in skupno moč uporabili napram skupnemu sovražniku, tam bi bila naši mili materinščini na lastnih tleh pač prihranjena taka sramota . . .

Za „Delavski dom“ v Podlublju so še došli naslednji darovi:

Gg. Levičnik Alf., Ljubljana, K 2. Mory Vid, Pliberk, 280. Jekl Jan. Globasnica, 2. — V Železni Kapli je nabral naslednje darove g. Rapold Andrej, predsednik izobraževalnega društva: Rapold Andr. K 5. Štuler Aleš 1. Štuler Andr. 1. Morič Roz. 1. Leugar Kat. — 50. Tručner Jož. — 50. Snedec Tom. 1. Pop Marija 1. Anprih Lina 1. Knežak Mar. 1. Perše Andr. 1. Bučo Boštj. 1. Grubelnik Kat. 2. Vričko Jan. 1. Hariš Ivana 2. Sluga Ivan — 50. Podgoršek Mikl. K — 60.

Bog povrni ti očero! Naj sledi vrlim rojakom iz Kaple mnogo posnemalcev! To vroče želi

»Zvezin« blagajnik.

Loterijske številke 29. vel. travna 1909:

Gradec	76	66	59	9	40
Dunaj	19	8	66	44	53

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig,

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Služba mežnarja in organista

se odda pri župnijski cerkvi v Kapli na Dravi. Nastopi se začetka septembra. Pojasnila daje župnijski urad v Kapli na Dravi, pošta Svetnaves, Koroško.

Služba mežnarja in organista

se odda v Žihpoljah od 1. julija 1909. Oglasila sprejema župnijski urad v Žihpoljah.

V veliki vasi spodnje Zilske doline na Koroškem se prodaja

nova prostorna vila

z vrtom in lepim razgledom za 10.000 K. Pripravna bi bila za penzionista, pa tudi za kako trgovino. — Vprašanja na uredništvo.

Izborno

Antonijevo pivo

svetlo in temno, v steklenicah in sodčkih priporoča

Ana Krasnitzer,

Celovec, Živinski trg št. 10.

Jabolčni mošt

po jako nizki ceni 10 vinarjev liter, ima na prodaj nad 50 polovnjakov v sodih po 200 do 300 litrov vsebine, ki se pretoči, ali pa s sodom vred, ki se mora vrniti do septembra t. l.

Peter Werkl pd. Tamerl

v Grebinju (Koroško).

Na prodaj je

Cimpermanova kajža v Črezdolu, občina Kotmaraves, obsega 9 oralov sveta, zidano in v dobrem stanu, precej gozda, ki je na lepem in v dobri legi. Pogoji ugodni. Več pove lastnik **Jernej Mak v Črezdolu**, pošta Kotmaraves pri Celovcu, Koroško.

Velika zaloga najboljšega

istrijskega vina,

iz najboljših, že izza rimskih časov slavnih rimskih gorov med Isolo in Piranom, prodaja po najnižji ceni od 56 litrov naprej

Anton Rebec,

posestnik in vinski trgovec, št. Peter na Krasu.

Vabilo.

Hranilnica in posojilnica v Pliberku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

ima svoj

prvi redni občni zbor

dne 8. junija 1909, ob 1. uri popoldne, v uradnih prostorih novo kupljene hiše, oziroma „Narodnega doma“, „Brauhaus Glinik“ v Pliberku.

K obilni udeležbi vabi **načelstvo.**

F. Prinčič

priporoča slavnemu občinstvu svojo novo otvoreno trgovino v Celovcu, Burggasse št. 12

z južnim in domačim svežim in suhim sadjem, zelenjavo in belim goriškim vinom „Ribola“ v steklenicah po 80 vinarjev.

Velespoštovanjem

F. Prinčič

Celovec, Sadni trg in Burggasse št. 12.

Hranilnica in posojilnica v Pliberku,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

začne uradovati dne 8. junija 1909 v novem „Narodnem domu“ (Brauhaus) v Pliberku.

Uradna ura od 8. do 12. ure dopoldne.

Sprejmejo se zadržniki, ki plačajo delež v znesku pet kron proti obrestni meri 4%.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega ali je ud zadruga ali ne. **Obrestovanje hranilnih vlog je 4 1/4 %.**

Posolila se dajejo zadržnikom po 5%.

Načelstvo.

Esence

za takojšnjo sigurno narejanje vseh opojnih pijač, finih namiznih likerov in specialitet pošiljam v brilantni kakovosti. Poleg tega ponujam

očetove esence 80 0/0 kem. čiste, za narejanje hudega jesiha. Recepte in plakate se priloži zastoj. Cenike pošiljam franko.

Karol Filip Pollak,
tovarna esenc,
Praga, Marijine ulice 8.

(Solidni, strokovni zastopniki se iščejo.)

600 tucatov obrobljenih rjuh brez šiva

150 cm širokih, 2 m 25 cm dolgih, zjamčeno platno, iz najfinejše lanene preje narejenih, se oddajajo vsled zmanjšanja produkcij po

2 kroni 50 vinarjev

1 komad.

Iste rjuhe, toda izborne kakovosti, iz najdražje lanene preje narejenih, porabljenih za najfinejšo balo, so na prodaj po

2 kroni 80 vinarjev

za 1 komad. — Najmanjša naročila 6 komadov po povzetju. — Za neugajajoče vrnem denar z vsemi stroški vred.

Pozor! Prosim, ne zamenjajte moje blago z onim konkurence, ker se pri meni dobi le najboljše blago in vsakdo si isto zopet naročuje!

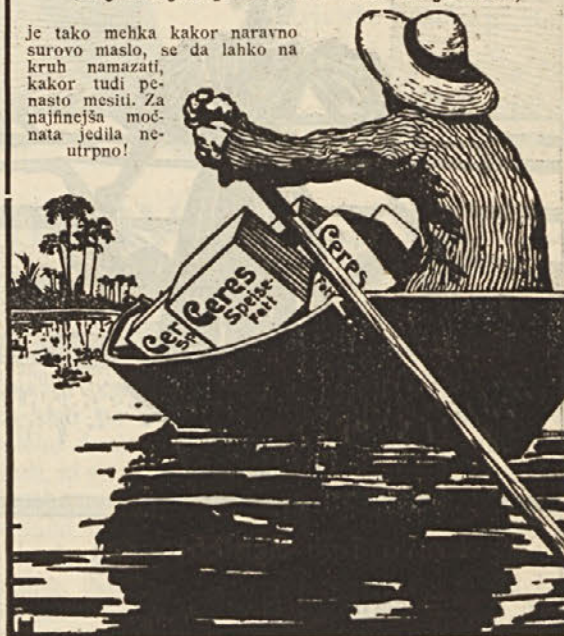
S. Stein tkalnica **Nachod**

Češko.

Omeščana Ceres jedilna mast

(najnovejša pridobitev industrije živil)

Je tako mehka kakor naravno surovo maslo, se da lahko na kruh namazati, kakor tudi pe-nasto mesiti. Za najfinejša moč-nata jedila ne-utržno!

Največja trgovina te stroke v Celovcu.

Modnega in manufakturnega, tu- in inozemskega blaga, vedno najnovejši izbor.

Zalogo je stalno v vrednosti 1/4 milijona kron. Za prodajanje na debelo oddajam blago trgovcem po tovarniških cenah.

Zaradi posebno velikega nakupa poletnega blaga bodem letos po zelo nizkih cenah prodajal, t. j. brez konkurence, ker se je tudi cena pri blagu znatno znižala.

Imam za ženine in neveste zmerom veliko zalogo in najlepše blago na razpolaganje.

Vsi uslužbenci govorijo slovenski.

Anton Renko, lastnik trgovine,
Celovec, vogel Kramarjeve ulice in Novi trg.

Pozor! Slovensko podjetje! Pozor!

Slavnemu občinstvu se priporoča dne 11. febr. 1909 na novo otvorena velika manufakturna trgovina

Franc Souvan sin

v stari Souvanovi hiši na Mesnem trgu št. 22 v Ljubljani

Prijetelji, prepričajte se,

da vsakdo prihrani mnogo denarja, kdor oskrbi svoj nakup raznega tkalskega blaga naravnost pri izdelovalcu-veščaku, ker le ta more vsestransko najboljše postreči.

CEFIRI

Specijelno izdelovanje

kanafase, oksforde, šipkovine in vsakovrstne tkanine lastnega izdelka priporoča po najnižjih cenah izborna češka kršćanska tvrdka

Vvrci zastoj

JOŽEF SUCHANEK,

Prva mehanična in ročna tkalnica ter razpošiljalni zavod izbornih tkanin v Novem Hradku pri Novem Mestu na Metuji, Češko.

Najboljši češki vir za dobavo.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivega, izpukanega perja 2 K, boljsega 2 K 40 vin.; polbelega 2 K 80 vin.; belega 4 K, belega puhastega 5 K 10 vin.; 1 kg najfinejšega, snežnobelega, izpukanega 6 K 40 vin., 8 K; 1 kg sivega puha 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejšega prsnega puha 12 K. Ako se kupi 5 kg, poštnine prosto.

Izgotovljene postelje iz gostonitkaste dečega, visnjevega, belega ali rumenega nankina, dobro napolnjene, tuhnja, 180 cm dolga, 116 cm široka, z dvema blazin: ma, vsaka 80 cm dolga, 58 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpežnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K, puh 24 K; posamezne tuhnje 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50 vin., 4 K. Pošiljam po postnem povzetju od 12 K dalje poštnine prosto. Dovoljeno je zamenjati ali vrniti, ako se plača poštnina; če blago ne ugraja, se denar povrne. **S. Benisch, Deschenitz, št. 794 (Češko).**

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Pravo ime Schichtovega
perilnega izvlečka je

„Dika žen“.

Ta je najboljši prašek za namakanje perila
in popolnoma nadomestuje druga belila

Dobiva se povsod!

Pristni kranjski
lanenooljnati firnež

Oljate barve

v posodicah po $\frac{1}{2}$, 1 kg kakor tudi
v večjih posodah

Fasadne barve za hiše

po vzoreh

Slikarski vzorci

in papir za vzorce

Laki

pristni angleški za vozove, za pohištva
in za pode

Steklarski klej (kit)

priznana in strokovno preizkušena
najboljši

Karbolinej prve
vrste

Mavec (gips) za podobarje in za
stavbe

Čopiče domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

Prva kranjska tovarna oljnatih barv,
firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Slovinci! Podpirajte Velikovoško šolo!

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

4 $\frac{1}{2}$ / 0 / 0

kmečki kreditni zavod za Celovško okolico
Pavličeva ulica šte. 7

4 $\frac{1}{2}$ / 0 / 0

uraduje

ob četrtek od $\frac{1}{2}$ 10. do 12. ure in od $\frac{1}{2}$ 2. do 3. ure,
ob sobotah od 10. do 12. ure.

Društvo jamči za popolno varnost vlog s premoženjem vseh udov.

Najbolj varno naložen denar

je v slovenski

Mestni hranilnici ljubljanski.

Stanje njenih
hranilnih vlog
znaša nad
33 milijonov
kron.

Rezervni
zaklad nad
1 milijon
kron.

Za varnost denarja jamči in je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Zato vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Sprejemajo se tudi vlože knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Rentni davek od vloženih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagateljem ne zaračuni.

Denarne vloge in knjižice se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po $4\frac{3}{4}$ % na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Kdor pa plačuje 6% izposojenega kapitala, pa poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik pa more svoj dolg tudi poprej poplačati, ako to hoče. — Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Hranilnica in posojilnica se nahaja v lastni palači v Prešernovih, prej Slonovih ulicah, št. 3. nasproti frančiškanskemu kloštru.

J. B. HAFNER

trgovec z železnino v Celovcu

„Pri zlati kosi“

zraven znane gostilne „Tiger“

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega orodja za poljedelstvo, za hišno in kuhinjsko opravilo, nagrobne križe, žice z iglami za ograjo pašnikov, vlite kotle, železne peči, štedilnike, dobre kose za sečo, srpe, motike, kamena (osla) itd.

vse po najnižjih cenah in pri najboljši postrežbi.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 3.000.000.

Rezervni fond K 300.000.

Denarne vloge obrestujemo po 4 $\frac{1}{2}$ / 0 / 0 od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta šte. 27.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in inkasso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnici v Spljetu in Trstu.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobitek 300.000 frankov. Na mesečno vplač. po K 8.— za kom. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobitek K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.